

Onor. Biblioteca Universitară
din Cluj

Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHEIICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 89
(Dos. No. 934/1938)
DR. VAENAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Amerika Európa ellen

Amerikában egyre hangosabb, egyre követelőbb a háborús párt. Az európai háborúba való beavatkozás híveit mindent elkövetnek, hogy ne csupán eszmei szempontok hangoztatásával befolyásolják a közvélemény háborús hangulatát, hanem egyéb érveket is alkalmazzanak az indokok fegyvertárából. Ezek a fennhangosan hangoztatott érvek az utóbbi hónapokban leginkább gazdasági természetűek. A háborús beavatkozás hívei elsősorban arra hivatkoznak, hogy a tengelyhatalmak győzelme veszélyeztetné az Egyesült Államok vezető szerepét a világ gazdaságában. Egyre többen beszélnek a háborús pártiak arról, hogy a tengelyhatalmak által megszervezett Új-Európa az amerikai nép életérdekei ellen irányul. A legújabb jelszó tehát az amerikai termelési érdekeknek a megvédése és ezzel akarják a háborús pártiak álláspontjának feladására készíteni a háborút ellenző amerikai polgárt.

Milyenek is festi az amerikai propaganda az alakulásában levő Új-Európát. Az Egyesült Államokban úgy látják, hogy a tengelyhatalmak által dominált Európa négyszázmillió lakosával a világ legjobban megszervezett és nagy termelésre képes ipari területeit foglalja magában. A kontinentális Európa talaj és éghajlat tekintetében rendkívül változatos. A hozzácsatlakozó Északafrikával, Németország, Franciaország és a dunai államok buzában gazdagok, Lengyelország, Németország és volt Csehszlovákia burgonya és cukorrépa termelése, Spanyolország, Olaszország és Délfranciaország bortermő és olajdus vidékei bőven fedezhetik a szükségleteket. A nehézipar szempontjából annyira fontos szén és vas nagy mennyiségben található ezeken a területeken. Az európai kontinens vas- és acéltelmeles a háborút megelőző években nem maradt el az Egyesült Államok mögött. A hajóépítés terén négyszer annyit termelt Európa mint az Egyesült Államok. Mindez, amit az amerikaiak állítanak, valóban fedi is a tényeket. Európa országai egymást jól kiegészítő gazdasági egységeket képeznek, nagy lehetőségekkel, olyan irányban, hogy önállóságukat kifejlesszék. A tengelyhatalmak politikájára viszont arra mutat, hogy győzelmükkel Európa belső kereskedelme még fokozódni fog. A külkereskedelmét központosított ellenőrzése még jobban csökkentené Európa függőségét, különösen az élelmiszerellátás terén. Ipari nyersanyagoknál a szén és a vasérc behozatala és kivitele egyensúlyban lévén, a modern nagyipar lehetőségei adva vannak. Ezekre a lehetőségekre goncolnak az amerikai háboruspártiak, amikor Amerika népét az Európa elleni háborúra szeretnék megnyerni. Felvetik azt a kérdést is, hogy mit tehetnek az Egyesült Államok akkor, ha a tengelyhatalmak által újjászervezett Európának sikerül majd belső természeti adottságainak kihasználásával és az Európán belül levő kereskedelem kifejlesztésével függetleníteni magát más földrészekről? Hogyan védhetők meg ezzel a lehetőséggel szemben az Egyesült Államok életérdekei?

Az amerikai szakemberek úgy látják, hogy a megújított Európa nagyban fedezni tudja majd a saját ipari szükségleteit. Ez pedig az Egyesült Államok kivételére óriási csapást jelentene. Amióta Amerika szerephez jutott, világkereskedelmének legfőbb jelentősége mindig abban nyilvánult meg, hogy élelmiszereket és nyersanyagokat szállított Európának. Még ma is, amikor az Egyesült Államok a világ legnagyobb ipari hatalma, akkor is Európa felé irányuló kereskedelme a legfontosabb és a legjövődelműbb. Különösen hangsúlyozzák az amerikai közgazdászok azt, hogy Délamerika, tehát Latin-Amerika husz állama nem nyújtja azokat a kedvező árucserlehetőségeket, mint az Egyesült Államoknak Európával való kereskedelmi viszonya. Amerika gazdasági blokkja nem lehet életképes egység, mivel az elsőrangú nyersanyagok és élelmiszerek terén a termelés jelentékenyen felülmúlja a fogyasztási lehetőségeket. A két Amerika érdekei tehát inkább ellentétesek, mint egymást kiegészítők. Még ha a legradikálisabb eszközökkel is változtatnának az amerikai kontinens országai kereskedelmi politikájukon, akkor sem tudnak kipótolni azt a nagy hiányt, amelyet az európai üzletek elmaradása révén szenvednének.

A háborús párt ezután feveti tehát a kérdést, miképpen lehetne védekezni az ellen, hogy az újjászervezett Európa függetlenítsen magát Amerikától? Ez ellen sokat tenni nem lehet még azon alapon sem, hogy Amerika

legfőbb világlereskedelmi szerepe mindaddig az volt: a legbúsaságban meggazdagodni Európán. Ez csak egy tény, de nem szolgálmi jog, hogy ezután már mindig így legyen. Európának különleges szerencséje, hogy államai egymást termelési és kereskedelmi szempontból olyan szerencsésen kiegészítik. Viszont Amerikának a maga baja, ha ezen világrész országai nem tudnak úgy össze-

dolgozni, ahogy szeretnék. Európa fejlődésképes és egysegiesíti magában a független gazdasági haladás minden előfeltételét. Ennek a szerencsés adottságnak pedig nem lehet hatást üzenni, mert az is szükségszerű gazdaságtörténelmi fejleményt jelent hogy végre kialakuljon a kereskedelmi, iparilag teljesen a maga lábán álló, független Új-Európa.

A Dnyepertől keletre folytatja diadalmas előrenyomulását a német hadigépezet

Berlinből jelenti a Rador: A német sajtó katonai cikkirői a téli hadjárattal foglalkozva hangoztatják, hogy Németország felkészült az eddigi sikerek folytatására, függetlenül az éghajlati viszonyoktól, amelyekben a német csapatoknak harcolniuk kell, vagy azoktól az akadályoktól, amelyek az utánpótlás útjába tornyosulhatnak.

CHURCHILL FIGYELMEZTETÉSE ANGLIAHOZ

Amszterdamból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a brit rádió szerint Churchill kedden bejelentette az alsóházban, hogy az angol és amerikai kiküldöttek jelenleg pontosan tudják, hogy Angliának mit

kell szállítani a jövő hónapban a Szovjetnek. Churchill ugyanakkor azt is bejelentette, hogy a brit nemzetnek még sok áldozatot kell hoznia, hogy a Szovjetunió folytathassa az ellentállást, mint hadviselő nemzet. Közölte még a brit miniszterelnök, hogy rövidesen kihirdetik a „lojális szövetséget” egyrészt Anglia-Szovjetunió másrészt Irán között. A szövetség folytán Irán az angolok oldalán lesz a háborúban. Végül

figyelmeztette a brit nemzetet, ne higgye, hogy a tél gyengíti majd a német nyomást és kijelentette, hogy Anglia még sokkal hevesebb harcokat várhat.

Román vadászpilóták győzelme

Berlinből jelentik, hogy román vadászpilóták a keleti front déli szakaszán kedden négy ellenséges repülőgépet lőttek le. A román repülőgépek valamennyien visszatértek támaszpontjukra.

„A NÉMET NYOMÁS ÁLLANDÓSULT...”

Amszterdamból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy az angol rádió kedden este közölte Lewis Haslings őrnagy kijelentéseit. Az őrnagy többek között

a következőket mondotta: A Szovjet helyzete a déli fronton kedvezőtlen. A német nyomás állandósult és tartós. A szovjet csapatok még tartanak néhány hidfőt a Dnyeper partján, de állásaik bizonytalanok. Erősen veszélyeztetett a Szovjetunió legkiterjedtebb iparvidéke is. Anglia minden lehető támogatást megad, de ezáltal a kedvezőtlen földrajzi tényeket nem lehet kiküszöbölni.

A német légi erő erőteljesen bombázta Moszkva hadiipari üzemeit

A német vezéri főhadiszállás tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

A támadó hadműveletek a Dnyepertől keletre továbbra is eredményesen folynak. Dnyepetrovzsktól keletre egy német páncélos hadosztály előrenyomulása során meglepett és elfogott több ellenséges üteget. Ettől északra egy másik páncélos hadosztály ellenséges páncélos erőkre bukkant és nyolcvan szovjet páncéllövedékből negyvenötöt megsemmisített. A maradékot menekülésre kényszerítették.

Német harc repülőgépek október elsejére virradó éjszaka Moszkva katonai berendezéseit bombázták.

A Nagybritannia elleni harc során harc repülőgépek erősebb köteléke New-Castle hajóépítő központját bombázta. A hajóépítő üzemekben számos tüzet és robbanást figyeltek meg. Német harc repü-

lőgépek támadást intéztek a brit keleti partokon és Skóciában hadifontosságú berendezések ellen. Egy ezeröttszáz tonnás kereskedelmi hajót elsüllyesztettek.

Északafrikában német harc repülőgépek szeptember 30-án eredményes támadást intéztek Tobrukban brit sátozó táborok ellen.

Brit bombavető repülőgépek a legutóbbi éjszaka robbanó és gyújtóbombákat dobtak a német öbölre és a keleti tenger partján levő különböző városok lakónegyedekre. A polgári lakosság közül többen meghaltak vagy megsebesültek. Több lakóház elpusztult: egy megrongálódott. Egyes repülőgépek, amelyek Berlin ellen kíséreltek meg támadást, visszatérésre lettek kényszerítve. Éjszakai vadászpilóták, légharító és tengerészeti tüzérsg három ellenséges repülőgépet lelőtt.

Rövidesen nagyjelentőségű részletes jelentést ad ki a német véderőfőparancsnokság

Berlinből jelenti a Rador: Az egyik katonai sajtóértekezleten feltett és a folyamatban levő hadműveletekről tartózkodóan nyilatkozó harctéri jelentések értelmezésére vonatkozó kérdésre válaszul a német parancsnokság szóvivője kijelentette, hogy jelenleg nem célszerű részleteket közölni a csapatoknak az egész fronton folyó hadműveleteiről. Megjegyezte még, hogy a német parancsnokság rövidesen részletes jelentést ad ki, amely nagy jelentőségű lesz.

Genfben jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a genfi kommunista ellenes egyesület vezetősége jelen-

tést készített azokról a megállapításokról, amelyeket a német csapatok tettek a Szovjetunió vidékein és a balti országokban a bolsevista rendszerre vonatkozólag. Ezekből kitűnik, hogy

a bolsevisták mindenféle ateista propagandát végeztek és a nagy városokban levő templomokat ateista muzeummokká alakították át.

Gubelman-Jaroslavski az ateisták vezetője még a háború első hónapjaiban is folytatta a rádiópropagan-

dát. Az a tény, hogy Gubelman még mindig kegyelt ember Moszkvában — állapítja meg a genfi kommunista ellenes iroda — újabb bizonyíték arra, hogy azok

a hírek, amelyek a vallással kapcsolatos felfogásnak a Szovjetunióban való megváltozására vonatkoznak, nem egyebek, mint propaganda-szavak.

Olasz csapatok nagyszerű fegyvertényei a donecki iparvidéken

Rómából jelenti a Rador: A Stefani iroda harctéri tudósítója jelenti az ukrain hadműveleti övezetből, hogy az olasz csapatok nagyobb egységei, amelyek jelentős ellenséges csapatokat bekerítettek, hétfőn befejezték a megsemmisítő csatát és

megtörték az ellenség ellentállását.

A hadművelet befejezése után megállapították, hogy az ellenség rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett. Az olasz csapatok hétezer hadifoglyot ejtettek, a harctéren pedig nagyszámban találtak halott vagy sebesült szovjet katonákat. A hadifoglyok száma is mutatja az olasz csapatok hadműveletének je-

lentőségét. A Dnyeperen tuli övezetben, a Doneck iparvidék közelében lefolyt megsemmisítő csata így az olasz csapatok nagyszerű győzelmével végződött.

ÚJABB FINN HADISÍKEREK

Helsinkiből jelenti, hogy a finn csapatok az Onega- és Ladoga-tó között számos fontos helységet foglaltak el. A szovjet csapatok a harcok során súlyos veszteségeket szenvedtek. Csak az egyik finn egység szakaszán több mint ötszáz halottat számláltak. A finn csapatok tegnap elfoglalták a Ladoga-tóban azt az utolsó kis szigetet is, amely még a szovjet csapatok birtokában volt.

Lesújtott a törvény szigora a Cseh-Morva védnökség rendbontóira

A Cseh-Morva védnökség területén németellenes tevékenységben résztvevő zavarkeltő elemeket haditörvényszék elé állították s mint már tegnap beszámoltunk erről, a vétkeseket halálra ítélték s az ítéletet végre is hajtották. A halálra ítélték a következők voltak: Bill József volt cseh hadseregtábornok, Vojda Hugó volt cseh hadosztálytábornok, mindketten a

pucés előkészítését vezették. Komsak Lavilan és Frasek Vencel fegyveres vándorcsoport-vezetőket, behizonyosodott felforgató tevékenység miatt ítélték halálra. Marasztaló ítéletet hozott a törvényszék Horacek Ferenc volt dandártábornok, Dunszt Ferenc és Pestoke János vezető kommunisták, valamint Szedlacek Jaromir és Sudbert Dusan büntügyében is.

Szabotázscselekményeket készítettek elő a rendbontók

Prágából jelenti a Rador: A Cseh-Morva védnökség sajtója a haditörvényszék szeptember 29-iki halálos ítéleteivel kapcsolatosan közli, hogy Horacek Ferenc prágai származású volt dandártábornok állt a cseh rendbontók csoportjának élén. Más négy halálra ítélt szintén prágai származású és egy törvényellenes kommunistaszervezet vezetői voltak.

Egyikük egy nagy fegyvergyár kommunista sejtjének volt a főnöke és szabotázscselekményeket készített elő.

A többi halálra ítélt, — közöttük több zsidó is, — szintén vezetőszeret játszott egy rendkívül veszélyes tevékenységet kifejtő, törvénybontó kommunista szervezetben.

A prágai és brünni haditörvényszék ítéletei

Prágából jelenti a Rador: Hazaárulás és szabotázscselekmények előkészítése miatt, — mint a prágai lapok közlik, — halálra ítélték a következő egyéneket:

Plodek Jarosláv mérnök, Melcher József drogista, Sulista Vencel tisztviselő (mindhárman launi illetőségűek), Pechlat Agoston, a szokol-szervezetek felügyelője, Spitzer Izrael György zsidó tanár, Schwartz Leó zsidó tisztviselő (ez utóbbi kettő prá-

gai származású), Kapek Károly nyugalmazott ezredes, Groh Vladimir műegyetemi tanár, Gilek Vojtek orvos (mind brünniek), valamint több más személy.

A halálos ítéleteket a prágai és brünni haditörvényszék mondotta ki. Az ítéletet szeptember harmincadikán végrehajtották. A brünni haditörvényszék a vádlottak egyikét felmentette.

Hiu brit vágyalom marad a német megszállás alatt lévő területek lakosságának forradalmában való bizakodás

Isztambulból jelenti a Stefani-iroda: „Az angolok a megszállt területek lakosságának forradalmában reménykednek, a tengelyhatalmak legyőzése érdekében, — írja a „Kumhuryet” című török lap, — az angol bizakodás azonban hiábavaló,

mert ennek eléréséhez az volna szükséges, hogy a tengelyhatalmak országait a blokádnál kiéheztesse.

A török lap a továbbiakban a következőket írja:

— A tengelyhatalmak évek óta az élelmiszer-ellátási alapokra fektették, ehhez hozzájárul a rendkívül termékeny szovjet területek elfoglalása is, úgyhogy

a zárlat semmiképp sem kényszeríthető a tengelyhatalmakat a harc feladására.

A demokráciáknak a németek és olaszok ellen továbbra is a hadszíntéren kell küzdeniök. (Rador).

A válság egyre jobban érezteti hatását az Egyesült Államokban

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Roosevelt elnök hat tanácsosával értekezletet tartott az Egyesült Államok népjóléti munkatervének módosítása céljából. Ezekre a változásokra a válság miatt van szükség. A tárgyalás végén az Egyesült Államok

társadalomjóléti szervezetének elnöke kijelentette, hogy egyelőre nem hozhatnak semmit sem nyilvánosságra a megbeszélések eredményéről s arról majd Roosevelt elnök a kongresszushoz intézett jövő heti üzenetében számol be. (Rador).

Franciaországban becserélik az élelmiszerjegyeket, mert hárommillió hamisított példány is került forgalomba

Vichyből jelenti a Rador: A párisi sajtó közlése szerint most kiderült, hogy eddig hárommillió hamisított élelmiszerjegy került forgalomba. A használatban levő élelmiszerjegy-példányok könnyen utánozhatók és több zagnyomdász ezeket tökéletesen hamisította. A kormány a hamis jegyek forgalmát meg-

ekadályozandó, elrendelte az élelmiszerjegyek becserélését. Az új jegyeket most különleges apró rajzokkal ellátott papírosból készítik, amit a hamisítók nem utánozhatnak oly könnyen. Az új élelmiszerjegyek november elsején kerülnek forgalomba.

Távlatok

RUHAJEGYRENDSZER OLASZORSZÁGBAN. A legutóbbi olasz minisztertanácson nagyfontosságú háborús gazdasági határozatokat hoztak s ezekkel az intézkedésekkel behatárolták az olasz sajtó. Az olasz nép belátja a kormány intézkedéseinek szükségességét, — írják az olasz lapok, — és megértéssel, fegyelmetten fogadta a korlátozó intézkedéseket, ezáltal a ruhajegyrendszer bevezetését is. A kenyérfogyasztás szabályozásáról a „Popolo di Roma” azt írja, hogy ezáltal biztosították az olasz nép élelmiszerét a jövő évi termésig. A „Messaggero” a minisztertanács határozatát a fasiszta szellemnek mindenben megfelelő intézkedésnek minősíti s hangoztatja, hogy ez a döntés „tisztá”, „erélyes”, „hátor” és mindenekfelett egészen rendszabály. A „Giornale d'Italia” kiemeli az új törvényrendelet szükségességét, az úzérkedők letörése szempontjából.

HA AZ ANGOLOK ÁLMA MEGVALÓSULNA... A madridi „Informaciones” című estilap a német hadisíker jelentőségének kidomborítására térkípet közöl, melynek ez a felirata: „Ha az angolok álma megvalósulna, a bolsevisták már egy táborban lennének, nem messze a Pireneusoktól. A szovjet hadsereg ma Toulouse vidékén volna, — ha oly gyorsan nyomulna előre, mint a németek. Dél-németországot, Svájcot és Franciaországot a bolsevisták előzönlötték volna, Spanyolország pedig ismét arra kényszerülne, hogy fegyvert ragadjon a kommunista rém ellen.”

SZENZÁCIÓS RÉSZLETEKET közöl a Churchill-Roosevelt-féle Atlanti-óceáni találkozó megállapodásairól a „Schung Hua Je Paó” című Nankingban megjelenő kínai ujság. A lap hitelt érdemlő washingtoni hírforrásra hivatkozva közli, hogy Churchill ama véleményét hangoztatta Roosevelt előtt, hogy az Egyesült Államoknak, incidensek kipattanása révén, sikerül majd beavatkozni a háborúba. Roosevelt viszont ama elgondolását ismertette, hogy ha majd Németország és a Szovjetunió elgyengül a háborúban, Anglia és Amerika lesz csak a győztes. A kínai lap cikkével kapcsolatosan a „Völkischer Beobachter” megállapítja, hogy a nankingi ujság közlése nagyon érdekes és megerősíti azt a tényt, hogy az Egyesült Államok népe nem változtatta meg magatartását Roosevelt háborús politikájával szemben.

FRANCIAORSZÁG MEGSZABADULT a kommunizmus veszélyétől, — írja a párisi sajtó. A nagy kiewi német győzelem méltatásával kapcsolatosan a francia lapok rámutatnak arra, hogy Németország és szövetségeseinek diadalmaskodása a Szovjet felett egyben biztosítja Franciaország számára is a kommunizmus fenyegetéseivel szemben. Európának a német hadsereggel szemben hálának kell lennie, — írja a „Matin”, — mert nem esett a Szovjet áldozatául. A Führer kellő időben kezdte meg a szabadságharcot a kommunizmus ellen. Hitler kancellár nélkül Európa nyugati része, tehát Franciaország is ugyanabban a borzalmas helyzetbe került volna, mint aminőbe jutott Spanyolország, mielőtt Franco tábornok felszabadította. Egy másik francia lap, az „Aujourd'Hui” az Európában tért hódító új rend kereteibe illő háború gyanánt jellemzi a kommunizmus elleni küzdelmet, melynek erkölcsi alapja teljesen jogos. Franciaország nem lehet érzéketlen a háborúval szemben, — írja a továbbiakban az „Aujourd'Hui”, — ha tekintettel van múltjára és nem akar megfogyatkozni. Nem lehet érzéketlen annál is inkább, mert a mai időkben nem állhat elszigetelve Európa e nagy ügyében.

CHARKOV VÁROSÁT, mint az „Aftonbladet” című svéd lap közli, a szovjet rádió híradása szerint erődítményé alakították át.

FINNORSZÁG BIZTONSÁGA. Az „Uusi Suomi” című finn lap vezércikkében Finnország nemzeti biztonságáról ír. Kiemeli, hogy a finn hadsereg ragyogó fegyvertényei révén visszafoglalták az elvesztett finn területeket, de ezzel a harc még nem fejeződött be. A visszahódított területekről elűzött bolsevista hadsereg még mindig veszélyezteti Finnország biztonságát s a megkezdett harcot nem lehet felüggeszteni, a népet nem szabad bizonytalanságnak kitenni. Mostantól fogva Finnország békéjéért és biztonságáért harcol, — fejezi be cikkét az említett finn ujság.

Szó sincs német-szovjet békekötésről

A naiv lelkek hiszékenységére számító ellenséges rádióhírekkel szemben, a német birodalmi külügyminiszterium erélyes cáfolatában a bolsevizmus elleni megsemmisítő harc folytatását hangsúlyozza — A Szovjetunióra teljes pusztulás vár

Berlinből jelenti a Rador: A háboru kezdete óta a német csapatok számtalan győzelmet arattak, a keleti fronton kivivott német hadisíkek pedig egyedülállóak a világtörténelemben s már maga ez a tény is megbélyegzi azokat a külföldi rádióhíreket, melyek állítólagos német békekezdeményezésről szólnak. Nyilvánvaló, hogy az ellenséges hírverés a naiv lelkek befolyásolására irányul.

A német birodalmi külügyminiszteriumban a fentemlített propaganda-híreszteléseket a legerélyesebb formában megcáfolták.

A külföldi újságírók kérdésére a Wilhelmstrassen azt válaszolták, hogy ebben az ellenséges propaganda-hírverésben szemernyi valóság nincs: egyszerűn mindenkorra elhatározták, hogy a Szovjettel nem kötnek békét, hanem a harcot a bolsevizmus megsemmisítéséig folytatják.

A bolsevizmussal semmiféle megegyezés sem jöhet létre, — hangoztatják Berlinben, — a bolsevizmust kiirtják.

Tuka dr. szlovák miniszterelnök ellen semmiféle merénylet sem történt

A szlovák sajtóiroda hivatalos cáfolata — A londoni rádió ismét valótlan hírt terjesztett...

Pozsonyból jelenti a Rador: Hivatalosan közlik az alábbiakat:

A londoni rádió azt a hírt terjesztette, hogy sietlen merénylet történt volna Tuka Béla dr. szlovák miniszterelnök-külügyminiszter ellen..

A szlovák sajtóirodát felhatalmazták e hír cáfolatára, mely teljes egészében kitalálás.

A szlovák miniszterelnök ellen semmiféle merénylet nem hajtottak végre.

Bulgária megvédi függetlenségét

Daszkaloff bolgár hadügyminiszter nagyszabású beszéde Skopljében Ujabb szovjet ejtőernyősöket fogtak el Bulgáriában

Szófiából jelenti a Stefani-iroda: Daszkaloff tábornok, bolgár hadügyminiszter Skopljében nagyszabású beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy a bolgár nép szilárd elhatározása függetlenségének megvéde.

A Stefani olasz hírszolgálati iroda egy másik szófiái jelentése szerint újabb szovjet ejtőernyősök szálltak le Bulgáriában. A szovjet repülőök Pornik vidékén, Krapel mellett bocsájtották le az ejtőernyősöket. A bolgár állambiztonsági szervek

valamennyi szovjet ügynököt kézrekerítették

s mint a szófiái jelentés közli, fegyvereket, lőszert és robbanóanyagokat találtak náluk. (Rador).

TISZTOGATÁS VÁRNÁBAN

Szófiából jelenti a Rador: A Havas-OFI ügynökség értesülése szerint a várnai rendőrség folytatva a „tisztogatási” munkálatot kedden nagyszabású razziát tartott és több mint ötszáz személyt tartóztatott le, akiket kommunista izgatással gyanúsítanak.

Kényszermunkára ítélt spanyol hazaárulók

Madridból jelenti a Rador: A szabadkőművesség és kommunizmus letörésére alakult bíróság távollétiükben egyenkint

harminc évi kényszermunkára ítélte

a következő hét személyt, akik a marxista köztársaság idejében jelentős szerepeket töltöttek be: Negrin, Martinez Barrio, Jimenez Azuz, Victorius Kent, Au-

gusto Barcia, Alborno Galarza és Aiveres Bayo. A név vádolt

a szabadkőműves szervezetben is nagy szerepet vitt.

Egyesek közülük tagjai voltak az „Emberi jogok ligájának” is. A spanyol köztársaság idejében befolyásukat arra használták fel, hogy előkészítsék Spanyolországban a bolsevista forradalmat.

Az őszi hadgyakorlatok tanulsága

Az Egyesült Államok hadereje kiképzés, felszerelés és taktikai vezetés tekintetében még felkészületlen

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Hanson Baldwin, a „New York Times” című amerikai lap katonai szakértője, az Egyesült Államok hadseregének őszi hadgyakorlataival foglalkozik és megállapítja, hogy

az amerikai hadseregnek legalább félévre, sőt egy évre volna még szüksége, hogy a há-

borura felkészüljön.

Hir szerint a mostani hadgyakorlatok alkalmával, — melyeken háromszázötvenezer ember vett részt, — nagy hiányok mutatkoztak az amerikai hadsereg kiképzése, felszerelése és taktikai vezetése tekintetében. (Rador)

össze az európaiakkal, míg a vadászgépek gyártásában Amerika ugy a mennyiség, mint a minőség tekintetében alulmarad, — írja Walter Leckrone.

Newyorkból jelenti a Rador: Walter Leckrone, a „New York World Telegramm” munkatársa cikksorozatot írt az Egyesült Államok repülőgépterheléséről és rámutat arra, hogy a fegyverkezés tizenhét hónapja alatt kevesebb repülőgépet gyártottak Amerikában, mint amennyinek előállítására egy háborús hét alatt szükség van.

Angliába csak kevés modern gyártmányú repülőgépet küldtek. Bizonyos számú repülőgépet Angliában ki sem csomagoltak, mert elavult típusúak és kevésbé fontos hadszíntéren kellett volna azokat alkalmazni. Csak az amerikai bombavetők hasonlíthatók

Kémszervezet leleplezése Svédországban

Stockholmból jelenti a Rador: A Havas-OFI ügynökség közli, hogy a svéd rendőrség letartóztatta egy kémszervezet hat tagját,

akik a vasutat ellen akartak szabotázsakciókat elkövetni.

A letartóztatottak közül ötven svéd állampolgár, a hatodik pedig idegen állampolgár. Ez volt a szervezet vezetője. A letartóztatottak nagymennyiségű robbanóanyagokkal és a főváros közelében levő egyik villában rádióleadó-állomással rendelkeztek.

Német-angol fogolycsere

Berlinből jelenti a Rador: Mértékadó forrásból közlik, hogy német kezdeményezésre kicserélik a német és angol súlyos sebesülteket, valamint a háboru eddigi tartama alatt mindkét részről foglyul ejtett orvosokat és egészségügyi személyzetet. A súlyos sebesültek és egészségügyi katonák kicserélésére október negyedikén kerül sor a Manche-csatorna egyik német megszállás alatt lévő kikötőjében. Az érdekeltek családtagjait értesítették már a súlyos sebesültek és fogságba esett egészségügyi katonák haza érkezéséről.

Ujabb angolszász blöff:

a „Szabad-Ausztria nemzeti kormánya”...

Stockholmból jelenti a Stefani-iroda: Toronto kanadai kikötővárosból érkezik a hír, hogy Roth volt osztrák miniszter, a Schusschnigg-kormány egykori tagja, több emigráns társával megalakította az úgynevezett „Szabad-Ausztria nemzeti kormányát”, mely nem egyéb, mint a többi nép-nélküli kormány másolata, melyeket oly előszeretettel lát vendégül Nagybritánia. (Rador)

Hull megint titkolózik

Washingtonból jelenti a Rador A Német Távirati Iroda közli, hogy Roosevelt elnök kedden kezében is megbeszélést folytatott Cordell Hull külügyi államtitkárral. Hull az újságírók előtt kijelentette, hogy a megbeszéléseken az általános nemzetközi helyzetet vizsgálták meg. Az államtitkár az Egyesült Államok és a Japán közötti viszonyra vonatkozó kérdésekre megtagadta a választ és arra a kérdésre sem válaszolt, hogy vajjon megtárgyalta-e Roosevelttel a semlegességi törvény esetleges módosítását.

Wavell tábornok nem rajong az angol-szovjet közös hadvezetésért?

Teheránból jelentik, hogy bár Wavell tábornok, az indiai brit haderők főparancsnoka, kijelentette, ha szükségesnek látja a Kaukázus katonai parancsnokával való találkozást, Tifniszbe utazik, jelenleg mégis kevés a valószínűség, hogy terveire ellenére Szovjet-országra utazzék. Wavell tábornok öt év előtt résztvett a szovjet hadsereg hadgyakorlatain, de azóta sem volt a Szovjetunióban. A Reuter ügynökség munkatársának adott nyilatkozatában kijelentette,

nem hiszi, hogy szükség lesz egy közös angol-szovjet katonai parancsnokságra a Kaukázusban vagy Iránban, de mégis kidolgoz egy tervet a két haderő szoros együttműködése érdekében.

Wavell tábornok Teheránban az angol követ vendége volt, ahol ebédet rendeztek tiszteletére. (ESS).

Nagy tűz pusztított egy clevelandi gyárban. Newyorkból jelenti a Rador: Hatalmas tűzvész majdnem egészen elpusztította az Ohio államban, Cleveland környékén levő bronz- és alumíniumüzemet. A tűz által okozott kárt másfélmillió dollárba becsülik. Ez az üzem nemrégiben többmillió dollár értékű hadianyagmegrendelést kapott. A gyár több mint nyolcszáz munkást foglalkoztatott.

FORUM (Arad)

Ma! Hollywood legszebb sztárja **Linda Darnell** a szezon legmerészebb filmjében, az

a többi szerepekben Roland Young, John Payne. Műsoron kívül a legújabb 8. sz. háborús híradó és az 521. sz. UFA-híradó

a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

Előadások 3, 5, 7:15 és 9:30-kor

Első bűnben

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 23—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 30.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Muzulmán moziban...

Muzulmán mozi...! Ez a két szó, így egymás mellett igen sokatmondó!

Nem is olyan régen a muzulmán élet- és világlétezés úgy ismert mindenki, hogy az mindenképpen a Kórában előírásaihoz igazodik. Benne van-e a Kórában, vagy nincsen? — ez volt mindig a kérdések kérdése. Már pedig bizonyos, hogy a Kórában egyáltalában nem szól a moziról, még csak nem is említik...

És mégis van mozik a muzulmánoknak is. Saját szemével látta egy timișoari származású férfi, aki csak minap járt átutazóban Törökországban és a török moziban végig is nézte az előadást.

Törökország évekként elzöletett a haladás, a modernizálás utiára és sok olyan újítást vezetett be kötelezőleg, amit az igazi muzulmán, az „igazhívó” azelőtt elrémlye elutasított volna. Turbán és fez már tilosak Törökországban és aki nem kíván összekötözésbe kerülni az új államisággal, karimás kalapot viseljen. Ez az új rend teremtette meg a török mozi is.

Timișoari ember Törökországban járva Isztambulban is megfordult, amelyet legutóbb úgy irtak le valahol, hogy az Aranyszarv-melléki meseváros amerikai méretű, modern betonpaloták és emlékül maradt régi roskadozó favitillók keveréke. Itt-ott még régi síremlékek, évszázados fák és talán a bizánci korbá visszanyúló emlékek tarkítják a várost és a tühegyes karsu minaretek mellett békésen megfűnek az ortodox, katolikus vagy örmény templomok tornyai, kupolái. Ma már az egész vonalon az európai mintá a mérvadó és erős az igyekezet, a törtetés az európai színvonal felé. Így valósággal meglepi ez a város az átutazót, mert felette modernnek látta. Két kiváló szállodája van a városnak és ebben a legelőbb szoba, átszámítva, ezerkétszáz lei. De minden szobához van fürdőszoba, telefon.

— És Sztambul rózsái?

— A nők? Ami Isztambult annyira meglepővé varázsolja, az az elegancia, a modern és előkelő öltözködés és a fényűzés. A nők igen szépek, igen fessék és valóban elegánsak.

Ha visszaemlékezünk azokra a bagolyformájú teremtményekre, akiket még a világháború előtt láttunk mondjuk Ada-Kalébban is, akkor igazán megértjük, hogy mennyit modernizálódtak a törökök. A török nő, akinek talán éppen csak a szemét láttuk és az orra felét, levetette a fátyolt, otthagya ruházatát, amely eléktelenítette és megállapítja, hogy ugyanaz a török nő azóta igen szép és igen fess lett.

Törökországban igen élénk a nemzeti érzés — állapította meg az átutazó. Ezt már a moziban tapasztalta. Mielőtt még a tulajdonképpeni filmet pergették, a mozi vásznán bemutatták a cserkészcsapatok felvonulását. Vitték a cserkészek a török zászlót, mire egyszerre hatalmas, lelkes tapsorkán tört fel. A török film török szereplőkkel, török felirásokkal rendelkezik. Elég kellemes hangok és a felvételek a várakozáson felül jönek. Török a zene is, modern zene csak az egyik jelenetben volt. A török zene zajos és európai fülnek, amely nem igen hallott keleti melódiát, talán dissonáns is. És pergett tovább a film, közben bemutattak egy török esküvőt, játékot, mulatságot — teljesen a népek szízl az egész. Igen tetszett. Sajátossága még a török mozinak, hogy az ember bemegy este nyolcór és éjfél elszórakozik. Három filmet is adnak egymásután ezen idő alatt és az egész belekerül, körülbelül százhusz leibe. A belépődíj a törökországi árak tömkelegében nem mondható drágának.

... Ennyi a muzulmán moziról, kis filmvázlat a modernizált „török világból”.

(Sch. B.)

FÜSTBEMENT TERV

A Sydneyben lakó Mrs. Smetre az egyik napon hosszasan szemügyre vette férjét, aki jóízűen ebédelte és szuszogva nyelte le a falatokat. Az asszony fürkésző pillantása először férje arcát vizsgálta és egy gondosnak látszó kézmozdulattal még a frizuráját is megvizsgálta. Azután hirtelen rászólt:

— Mutasd csak fiaeskmám a fogsorodat!

A férj kelletlenül rávicsorította fogait és csak dűnyögött, amikor az asszony megjegyezte:

— Hát szó, ami szó, a csikófogaidat már elhullajtottad!

A férj tulajdonképpen csak ebéd után kezdett csodálkozni, amikor Mrs. Smetre szokatlanul barátságos mosolygással arra kérte, hogy húzza ki magát, járjon pekeesebben és próbálja kabátja begombolásával eltüntetni gömbölyödő pocakját.

Mr. Smetre nem értette a dolgot és megkérdezte a feleségét, mit akar vele?

Az asszony azonban csak mosolygott.

A férfi végül is fogta a kalapját, begombolta a kabátját és pekes léptekkel elindult hivatalába. Miért ne legyen meg az asszony öröme?

Este azonban mindenre megkapta a magyarázatot.

Amikor a hivatalból hazaérkezett, felesége barátnőjét találta otthon, aki boldog mosolygással adta tudtára, hogy megvásárolta őt a feleségétől kétszáz fontért.

Most már felhőrdült Mr. Smetre:

— Hát mi vagyok én? Szarvasmarha, hogy áruba lehet engem bocsátani?

A különben jámbor természetű Mr. Smetre olyan parázs botrányt csapott, hogy a vevő, felesége barátnője, sietve és sirva hagyta el a lakást.

— **Öfelsége Elena anyakirályné a sebesült katonák körében.** Bucurestiből jelenti a Rador: Öfelsége Elena anyakirályné folytatva a kórházak látogatását, szeptember 30-án Buftean a 295. számú kórházat látogatta meg. A királyi vendéget Gherghies Alexandru tábornok, Badulescu Horia ezredes és a kórház személyzete fogadták. Popescu Badea és Antonescu C. lelkesek az evangéliummal fogadták, amelyet Öfelsége Elena anyakirályné megcsókolt. Azután kíséretével meglátogatta a kórházi termeket és jószágon érdeklődött a sebesült katonák állapota iránt, akik között cigarettákat, téstát és levelezőlapokat osztott szét. A királyi vendég gondosságát megmagyarázta meleg hangon mondván köszönetet a kitüntető figyelemért és az adományokért. Öfelsége Elena anyakirályné délelőtt tizenegy órakor hagyta el kíséretével a kórházat.

— **Kihallgatások a kormányelnökhelyettesnél.** Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Minai helyettes miniszterelnök kihallgatáson fogadta Killinger báró, bucuresti német és Renato Bova Scoppa olasz követet, Speidel és Hauffe német tábornokokat, valamint Fleischer tengernagyot.

— **Coburg-Gotha hercegeinek kitüntetése.** Bucurestiből jelenti a Rador, hogy királyi dekrétummal, Coburg Károly szász herceget, a német Vörös Kereszt elnökét a Mária királyné rendjével keresztjével tüntették ki.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula.** Székrekedés, bélyenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuodás, gyomor- és belfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— **Újabb munkabeszüntetések Amerikában.** New Yorkból jelenti a Rador: Az „Associated Press” közli, hogy a detroiti Chrysler-művek főüzeme, mely tízezer munkást foglalkoztat, részleges sztrájk miatt leállt.

— **Tej hordóban, sör konzervdobozban.** Egy gyógyszerésznek sikerült tejet több mint két hónapig teljesen friss állapotban eltartania egy különös, rozsdamentes fémbe készült hordószerű tartályban, melyből csapolni is lehet a tejet. Egyedüli feltétel az volt, hogy a tejhordó ne legyen kitéve nagy hőmérsékletkülönbségnek és oxigén legyen nyomás alatt a tej szintje felett, nem levegő. Két hónap múlva is teljesen friss volt a hordóból csapolt tej. — Ugyanakkor azt is hírül hozza a technika, hogy a sört is lehet pléhdobozban konzervként eltenni, szállítani. A konzervdobozban levő sörnél még külön előny, hogy gyorsan lehűl a jégen, amellyel kétszerannyi sört lehet szállítani ugyanolyan bruttó súlyban, mintha üvegekben volna a sör.

— **Újabb francia önkéntes seregek indulnak a keleti frontra.** Párisból jelenti a Rador: A párisi sajtó közli, hogy a kommunistaellenes hadjáratra tovább folyik a francia önkéntesek jelentkezése. A közeljövőben újabb francia önkéntes seregek indulnak Varsaillesből a keleti frontra.

Azt követelte, hogyha Mr. Smetre nem hajlandó őt követni, akkor adják vissza neki a kétszáz fontját.

De mit szaporítsuk a szót. A szokatlan „üzlet” vége az lett, hogy pert indított a kétszáz fontjának a visszatérítésére. A humoros fordulatokban bővelkedő tárgyaláson azután kiderült, hogy Mrs. Smetre egyszerűen megunt az urát, úgy ahogyan más asszony megunta divatjamult kalapját, vagy régi ruháját. És mivel ura formáját egyetlen más módon sem tudta megváltoztatni, egyetlen szabó sem tudta átszabni, elhatározta, hogy tulad rajta. Ugy, ahogyan megunt kalapban, vagy az olyan ruhán, amelyet már nem lehet átalakítani.

Barátnőjének már régen tetszett az ura és így hamarosan megegyeztek kétszáz fontban. A barátnő eleinte túlzottan nagy összegnek találta, de amikor sorra feldesírte előtte az ura arcát, amelyen még látszanak a szarkalábak, már erősen gömbölyödő, de mégis fiatalosnak látszó formáját, egészséges fogsorát, választékos és gondosan frizurázott és egész ápolat külsejét, mégis megkötötték és aláírták a szerződést.

Ennek ellenére az „üzlet” mégsem sikerült, mert felborult Mr. Smetre „nem várt és érthetetlen” viselkedésén. A feleségéhez való „túlzott ragaszkodásán.”

A bíró — hiába a férfiak összetartanak — szintén a férj mellett foglalt állást és megállapította, hogy a férj nem képezheti „kereskedelem tárgyát.” Ezért kötelezte az asszonyt, hogy barátnőjének fizesse vissza a kétszáz fontot és tartsa meg továbbra is férjét, vagy ha pedig mindenáron túl akar rajta adni, akkor találjon erre törvényes módot...

— **Áthelyezések a minorita-rendben.** Az erdélyi minorita rend új vezetősége a rendben az alábbi áthelyezéseket eszközölte: Króner Elemér dr.-t Aiudról az aradi rendházba, Turay Gergelyt és Nagy Alfonzot Lugojról Aiudra, Miklós Jenőt Aiudról Lugojra, Brunner Tibort Arad-Gájából Lugojra és Bogdán Virgilt Aradról Arad-Gájba helyezték át.

— **Portugál cáfolat.** Lisszabonból jelenti a Rador: Mértékadó portugál körök megcáfolták azt a hírt, mintha Salazar portugál miniszterelnök hosszabb megbeszélést folytatott volna Sir Samuel Hoare madridi angol nagykövettel.

— **Halálozás.** Özvegy csépai Faragó Istvánné született endrői Salacz Iona szeptember hó 25-én Budapesten elhunyt. (3783)

— **Adóeltitkolások feljelentői jutalomban részesülnek.** Bucurestiből jelenti a Rador: A pénzügyminisztérium mindazoknak, akik adóeltitkolást, vagy visszaélést bejelentenek és lelepleznek, prémiumot állapított meg. Ez a jutalom az adóeltitkolás ügyében megállapított bírság huszonöt százalékáa.

— **Torpedótalálát érte a Nelson brit páncélos.** Rómából jelenti a Rador: Londonban beismerték, hogy a Nelson brit páncélos csatahajót torpedótalálát érte a Földközi-tenger középső szakaszán, ahol annak a brit hajóalulakulatnak keretében vett részt, melyet olasz torpedóvetők repülőgépek támadtak.

— **Régi római szinkör romjait fedezték fel Volterrában.** Rómából jelenti a Rador: Pisa mellett, Volterrában egy sportpálya építkezési munkálatai közben régi római szinkör maradványaira bukkantak. Az olasz régiségkutatók már régóta keresték e szinkör romjait, melynek létezéséről tudomásuk volt, csak helyét nem ismerték.

— **A ruhajegy-rendszer kedvező fogadtatása Olaszországban.** Rómából jelenti a Rador: A ruhanemű-vásárlást szabályozó jegyrendszer bevezetését az olasz nép megértéssel és fegyelmezetten fogadta, ép úgy, mint más fogyasztási korlátozást. Az új intézkedést biztosítéknak tekintik arra vonatkozólag, hogy a ruházati cikkek igazságosan osztják el a lakosság között s nem nyílik alkalma egyeseknek, hogy a fogyasztók többsége kárára kihasználhassák a helyzetet.

— **Akik a sétálásból éltek.** Hihetetlenül hangzik, de mégis úgy van, hogy már a sétálásból is meg lehet élni. Példa volt erre Lucie Diermon és Rose Helvet kisasszonyok, akiket egy párisi gumigyár azért alkalmazott, hogy egész nap sétáljanak. Persze a gyár által előállított gumitalpakon. Ennek a különös foglalkoztatásnak az volt a célja, hogy az előállított gumi minőségéről és tartósságáról meggyőződtesse a kisasszonyok a háború előtti utolsó évben nem kevesebb, mint huszezer elötmért sétáltak Páris utcaiban, ami nem megvetendő távolság. A gumitalpak rabszolgái voltak ezek a teremtesek, mert folyton sétálniuk kellett, ha kevesebbet jártak, a gumitalp elárlta, hogy lustálkodtak, mert minden séta után pontos vizsgálatokat és méréseket végeztek a gyár mérnökei.

— **A BUCURESTII KATONAI TÖRVÉNYSZÉK ÍTELETEI.** Bucurestiből jelenti a Rador: Szeptember 25-én a bucarestii katonai törvényszék, tiltott politikai tevékenység miatt, két fontos bűnperben hirdett ítéletet. Huszonötvi kényszermunkára ítélték a következőket: Teoroescu Tiberiu, Tismanaru I., Sergiu Sultan (17 éves), Dobrin Sándor, Poller, másnéven Paulian Béla. Tíz évi kényszermunkára ítélték Radulescu Florica, Constantin Alexe, Conda Constanta és Raicu Saftica vádlottakat. Ezenfelül tíz évi kényszermunkára és polgári jogaitól való tíz évi megfosztásra ítélték a bucarestii „Zimmer”-vállalat munkásai közül Zarin Iont, Constantin Salomet és Calin Alexandrut.

— **Kötelező a katonai előképzősök gyakorlata.** Az aradi hadkiegészítő parancsnokság, illetve a katonai előképzős alfelügyelőség közli, hogy az összes katonai előképzősökre nézve kötelező a gyakorlaton való részvétel és akik azok nem jelennek meg, azok ellen szigoruan eljárnak. A munkaadók, vállalatok, üzemek, iskolák stb. kötelesek elengedni a gyakorlatokra a katonai előképzősöket, mert ellenkező esetben a katonai előképzős alfelügyelőség kénytelen lesz minden egyes esetben jelentést tenni a felsőbb hatóságoknak.

— **Oktoberi ájtatosságok Aradon.** Az októberi ájtatosságokat Aradon minden este 6 órakor kezdik a minoriták templomában. Az ájtatosságok keretében vasárnaponként szentbeszéd is lesz. Az első októberi litánia szerdán délután volt.

— **Zsidók ellenőrzése Franciaországban.** Párisból jelenti a Rador: Október elsejétől kezdődően az összes francia és külföldi tizenöt éven felüli zsidóknak jelentkezniük kell a rendőrfőkapitányságon, mely szigorú ellenőrzésnek vet alá őket a jövőben.

„Struma” kivándorló hajó

október 18-án
Constantából
indul panamai
zászló alatt

Utolsó helyekre
beiratkozások

PALESZTINÁBA

Turismul Mondial Bucuresti képviselőjénél
Központi Bank, Timisoara, Str. Alba Iulia 1, tel. 15-14

— **Ki kell függeszteni az árakat az üzletben és a kirakatban.** Az aradi városi ellátásügyi hivatal a vonatkozó törvényrendelet értelmében közli az összes aradi nagy- és kiskereskedőkkel, hogy kötelesek üzletükben és kirakatukban az összes árukról árjegyzéket kifüggeszteni. Árjegyzék készítenőd azokról az árukról is, amelyeket üzletben kívül raktározniak el. Ez a kötelezettség vonatkozik a piaci zöldség-, gabona-, gyümölcs-árusokra is. Szigoruan ellenőrzik, betartják-e az érdekeltek ezt a rendelkezést és súlyos bírságokat rónak ki a rendelet ellen vétőkre.

— **A minoriták új vezetőségének tisztelő látogatásai.** Az erdélyi minorita-rend élére ujonnan kinevezett vezetők az elmúlt héten tisztelő látogatásokat tettek az aradi római katolikus egyházi hatóságoknál és vezetőknél, amely látogatásokat az illetékesek most adják vissza. A következő héten a minorita vezetők a polgári hatóságoknál tesznek látogatást.

— **Angol író politikai küldetése.** Stockholmból jelenti a Rador: Az NNT közli, hogy a Reuter ügynökség jelentése szerint Vernon Bartlett író ideiglenesen sajtóattasénak nevezték ki Moszkvába, ahol együttműködik majd az Angliát és a Szovjetuniót érdeklő propaganda ügyekben a szovjet hatóságokkal.

— **Borotvapenge üvegéből.** Külföldi üvegyárak meglepő dolgot próbáltak meg, üvegből csináltak borotvapengéket. A szakértők szerint az üvegpengék valóban rendkívül élesek és rugalmasak, sőt az acélpengéket is felülmúlják élesség dolgában. Egyetlen hátrányuk volt és pedig az, hogy nem lehet fenni, vagy köszörülni őket, tehát mielőtt elvesztik életüket a használat közben, végleg el kell dobni őket. Ezt azonban elensúlyozza, hogy szinte nevetségesen olcsón lehet gyártani az üvegpengéket.

— **Mióta szolgálja a ló az embert? Még mindig igen keveset tudunk arról, hol és mikor lett a ló az ember háziállatává. Az őskori csontleletekből és rajzokból ugyanis nagyon nehéz pontosan megállapítani, hogy annak a kornak lovai már szelídítették voltak-e vagy sem. Viszont tudjuk, hogy 3500 évvel ezelőtt Belső-Azsiában, főleg Nyugat-Turkesztánban már lótenyésztést is folytattak. Bizony adatok vannak arról, hogy abban az időben már számárat is kereszteték a lovat, így tehát az öszvért is ismerték az emberek.**

— **Olasz hadijelentés.** Rómából jelenti a Rador: Az olasz főhadiszállás 486. számú hadijelentése szerint Északafrikában az olasz repülők eredményesen támadták a Marsa-Matruhi angol állásokat és berendezéseket. Tobruk előtt német repülők megtámadták és eltaláltak egy ellenséges hajót és bombázták a kikötő bejáratot. Lelőttek egy Blenheim rendszerű brit gépet is, mely támadást kísérelt meg egy olasz kereskedelmi hajó ellen. Keletafrikában az ellenséges vonalaknál eredményes olasz felderítő tevékenység folyik. Az olasz hadijelentés közli a továbbiakban, hogy két brit vadászgép egy szicíliai repülőter ellen kísérelt meg támadást, három olasz vadászgép szembeállt velük s egy ellenséges gépet lelőttek. Pilótája ejtőernyőn a tengerbe ugrott s amikor egy vörös keresztos olasz repülőgép a brit pilóta mentésére sietett, két Hurricane-rendszerű brit gép támadta meg; az olasz vadászrepülők ekkor ismét közelbelettek s még két ellenséges gépet lelőttek és kiszabadították szomorú helyzetéből a vörös keresztos gépet. Öt olasz tengeralattjáró két ellenséges tengeri egységet megtorpedózott.

— **Ujabb aradi zsidó ingatlanok kisajátítása.** Az újabban kisajátított aradi zsidó ingatlanok tulajdonosai a következők: Tausch Artur és Aranka, Stefan cel Mare 10, Guttman Oszkár és Mária, Baritiu 38, Neuman testvérek törvényes képviselőik által, Greceanu 1—3, Szücs Julia és Vilmos, Alexandri 5, Prinz Mór és Amália, Axente 18, Nessinger Anna, Dr. Ioan Suciu 37, Deutsch Andor és Malvin, Preminger M. helyett, Gh. Lazar 21, Tolnai Berta, Granicerilor 9, Zimmermann Lajos és Szeréna: Zimmermann Károlyért és Zimmermann Szerénáért, 29 Decembrie 1, Fülöp Adolf és Gizella (Pancota Serban Voda 2), Lovasberényi Árpád, Cuza Voda 4, Frissenham Katalin, Fadea Cartan 34, Kügel Vera, özv. Rena Agostonné, Dr. Kügel Ede és Kügel Ágnes, Carol 30, Schwartz Armin, Gh. Lazar 21, Meisser Béla és Neulender Andor, Aranka, Mocioni 2—4, Marg Zsigmond és Engel Zsigmond, Liliac 25, Halász Ágnes, Dezső és Erzsébet, Fülöpné szül. Ferber Irén, Fülöp Viktor, Carol 39, Ferner Lajos és Sidónia és Molnár Leontin, Reg. Ferdinand 20, Kohn Géza, Pop Reteganu 2, Sapsovic Bernát Gr. Alex. 1, Marmorstein Lenke és László, Reg. Ferdinand 47, Zivoszki Ferenc és Aranka, Av. Ioan Sava 7, Holló Zoltán és Margit, Hollóné, szül. Padureanu Margit, Kaloci József és Holló Zoltán, Catedraliei 7, Halmi Verner Sándor által és Popper Sándorné szül. Verner Margit és özvegy Somogyi Józsefné szül. Verner Irén, Gen Grigorescu 1, Thau Klára, Episcopiei 2, Faragó Boriska, Reg. Maria 13, Ransburg Sándor és Ransburgné szül. Lövi Ilona, Goldis 3, özv. Hajós Árpádné szül. Kepich Elle, Episcopiei 3, Hajós Mária férjezett Bock Béláné, T. Vladimirescu 25, Hajós Anna özv. Hajós Árpádné által képviselve, Episcopiei 3, Sternfeld Géza és Herskovits Armin, Greceanu 7, Waldmann Klára és dr. Waldmann Jenő, Avram Iancu 16, Braun Ilona, Regele Ferdinand 24, Braun Miksa és Braun Ilona, Reg. Ferdinand 24a, Klein Margit, Gen. Dragalina 14, Sugárné szül. Feldmann Réni, Cap. Ignat 33, Pollák István, T. Vladimirescu 12, Löw Regina, Magurei 26, Székely Ferenc, Alexandri 5.

— **Aba-Novák Vilmos festőművész halála.** Budapestről jelentik: Aba-Novák Vilmos, a modern magyar festőművészet egyik legkiválóbb képviselője, negyvenhét éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Aba-Novák Vilmos 1894-ben született Budapesten, tanulmányait a Képzőművészeti főiskolán, főképp Olgyai Viktor osztályán végezte, több tanulmányutat tett ezután külföldön is s csakhamar kitűnt kiváló képességeivel és modern festői irányával. Először 1922-ben lépett a nyilvánosság elé, erőteljes rézkarcokkal, majd nagyszabású kompozícióival, festményeivel is sok sikert aratott. Kiválóak voltak akt-kompozíciói. Számos kiállításban részesült s korai halálával érzékeny veszteség érte a modern festőművészetet.

CORSO (ARAD)

Előadások 3, 5, 7'15 és 9'30-kor

Ezen és ezen nézik meg
a szezon legnagyobb filmjét

Vörös bestiák

CAMILLA HORN
WERNER HINZ
THEODOR LOOS

Vér és borzalom, terror és kínzások. A cári Oroszország bukása a vörös bestiák uralomra jutása.
Az ifjúságnak engedélyezve!

A Romániai Magyar Népközösség hivatalos közleményei

A Romániai Magyar Népközösség országos elnöksége a következőket közli:

Az országos elnökség tekintettel arra, hogy több esetben, rajta kívülálló, technikai okokból, egyes hozzá forduló ügye nem részesülhetett a megkívánt támogatásban és védelemben, felhívja a népközösségi tagozatok figyelmét a népközösség hivatalos lapjában, ez év június 7-én már megjelent közlemény negyedik pontjára, mely így hangzik:

A Népközösség bucarestii irodájában szolgálatot teljesítő ügyvédek továbbra is készséggel állanak rendelkezésre a bucarestii felsőbb bíróságoknál ingyenes jogvédelemmel közérdekű ügyekben és jogos magánügyekben is, de kéri, hogy — egészen kivételen sürgősségtől eltekintve — a vonatkozó megbízás legalább 8 nappal a kitűzött tárgyalás előtt küldessék be a bucarestii irodához, mellékelve minden esetben — az egyéb szükségesnek mutatkozó iratok mellett — a megtámadott ítélet s a recurs másolatát és szabályosan felbélyegzett s tárgyalási bélyeggel is ellátandó ügyvédi meghatalmazást. Magánügyekben ezenfelül a helyi szervezet igazolja a kérelmező népközösségi tagságát, érdemességét és vagyontalanságát. Nem igényelhető ingyenes jogvédelem olyan magánszemélyek részére, akiknek módjukban volt az alsóbb bíróságoknál fizetett ügyvédek igénybe venniük. Ugyancsak fentartják maguknak a bucarestii iroda ügyvédei, hogy általuk alaptalanoknak, kilátástalannak ítélt ügyekben a képviselőt ellátását szabad belátásuk szerint megtagadjassák.

Felhívjuk tagozataink figyelmét arra a körülményre is, hogy a fővárosi felsőbb hatóságok előtt, az esetek nagyobb részében, sürgősségtelen az érdekeltek személyes megjelenése. Következésképp teljesen felesleges a perben érdekelteket személyesen Bucurestibe küldeni. A maj utazási körülmények és kiadások ennek megfontolását egyébként is indokolják. Mindenképp elégséges, ha az érdekeltek a vonatkozó okmányokat ajánlott levélben juttatják el a népközösség bucarestii irodájához, vagy sürgős esetekben táviratilag vagy távbeszélőn lépnek érintkezésbe az országos elnökség bucarestii mindenkorai képviselőjével.

— **Népszerű brasovi orvos halála.** Nagy László dr. közbecsült brasovi orvos ötvenhét éves korában szívbetegség következtében meghalt. Rendkívül értékes és tevékeny ember volt, hivatását ideális lelkesedéssel töltötte be és évtizedeken át a betegek sok ezret gyógyította meg. Kolozsvárott született, az egyetemet is ott végezte, majd rendes oklevelelnek megszerzése után egyidejűleg tanár-segéd volt. Működött több helyen mint járási orvos és 1921-ben telepedett meg Brasovban. Élelnek tevékenységet fejtett ki a római katolikus egyházakozságnak is, hosszú ideig egyházi tanácsos és statusi képviselő volt, a Katolikus Kör igazgatója, zárdai és gimnáziumi intézeti orvos és az egészségügyi család áldva emlegette nevét, mert gyakran előfordult, hogy a szegénysorsu betegőt nemcsak honoráriumot nem fogadott el, hanem az orvosi recept mellé letette az orvosság árát is. Egy ízben az Olt folyóban nagy fürdőző társaságból hirtelen életveszedelembe került és ekkor a fiatal Nagy László dr. négy személyt saját élete kockázatásával kimentett és első segélyben részesített. Halálát négy gyermeke, barátai, ismerősei, a gyógyult betegek hosszú sora gyászolja. A temetés őszinte részvét közepette Brasovban ment végbe.

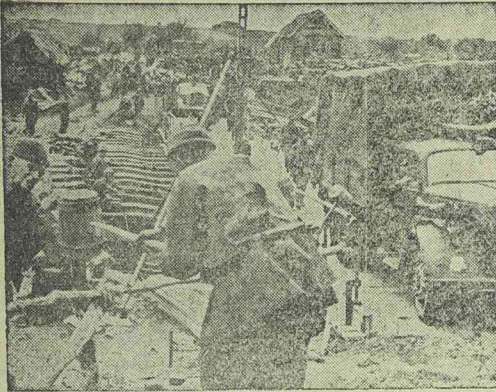
— **Rómdráma a cinkotai erdőben.** Budapestről jelentik, hogy az egyik rendőr a cinkotai erdőben egy fiatal nő holttestére bukkant. Erről nyomban jelentést tett feletteseinek, de mielőtt a nyomozás megindult, jelentkezett a rendőrségen egy fiatal ember, aki bejelentette, hogy az erdőben megtalált fiatal nőt ő gyilkolta meg. A gyilkos, a huszonkét éves Lőrincz Richárd nevű vasesztergályos elmondta, hogy a fiatal nőt előbb megfojtotta, holttestét azután egy fára akasztotta fel. Utána ő maga is öngyilkosságot akart elkövetni, de ez nem sikerült, mert a kötél, amelyre felakasztotta magát, elszakadt. Az öngyilkosság többszöri kísérelt után sem sikerült, mire önként jelentkezett a rendőrségen.

Üvegeletes gyógyszerárak

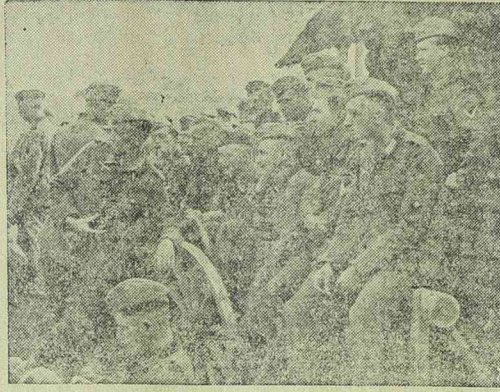
Csütörtökön, október 2-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Niedermayer (Szerb-palota), Hajós (Regina Maria körút) és Kain (Avram Iancu-tér).

Mozi

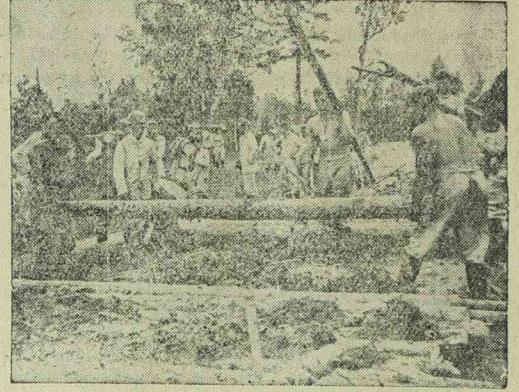
Aradon csütörtökön a mozik műsora a következő: Forum: Első bűn (amerikai film). Corso: Vörös bestiák (német film).

Német hidászok szükséghidat építenek.

Német katonák pihenője a Keleti fronton.

A német munkaszolgálat tagjai munkaközben a Keleti fronton.

SPORTTESEMÉNYEK

Ma délután gyakorló mérkőzést tart a Bucuresti ellen készülő Banat válogatott Timisoara ifjúsági válogatottjával

Vasárnap „Banat” válogatott labdarúgó csapata Bucurestiben játszik az ottani válogatottal. Ez a mérkőzés a most soron következő román-szlovák válogatott összecsapás előkészületeként kerül lebonyolításra, mert

ezen a mérkőzésen mutatott formák alapján állítják majd össze a román országos válogatott csapatot.

A vasárnapi Bucuresti—Banat mérkőzésre Timisoaran állítják össze a körzet csapatát, amely ma délután a Banatul-pályán gyakorló mérkőzést tart az ugyancsak komoly mérkőzésre készülő timisoarai ifjúsági válogatottal. Vasárnap ugyanis Timisoaran kerül előtérbe az Unirea-kupáért folyó küzdelmek során Timisoara—Resita ifjúsági válogatottjainak a mérkőzése.

A mai edzőmérkőzésre a két válogatott csapat így áll egymással szembe:

Banat válogatott: Konrád (UDR) — Barna (CFR), Müller (Electrica) — Sclovan, Mladin (Gloria), Petsovsky (Chinezul-CAMT), Marcu (Electrica) — Schira (Vulturii, Lugoj), Mioc (Ripensia), Biró (Electrica), Zsizsik (UDR), Voda (Ripensia).

Az 1942 évi atlétikai Európa-bajnokságot Németország mindenképp megrendezi

A legnagyobb harcok közepette is gondolnak a németek arra, hogy mi lesz akkor, ha ezek a küzdelmek befejeződnek, vagy megenyhülnek. A nyár derekától kezdve Németország nem vett részt a válogatott viadalokon, így is kifejezést adva annak, hogy a Keleten folyó harcokat milyen óriási jelentőségűeknek tartja. Ezért marad el az idei második német-olasz, a tervezett német-magyar és német-svéd- finn atlétikai viadal is.

Most azonban már 1942-re indulnak meg a tervezetések. Mint a német lapok közlik,

a németek meg akarják rendezni az 1942-es Európa-bajnokságot Berlinben.

Az elhatározás mindenképpen indokolt. Valamennyi európai ország résztvehet a versenyen akkor is, ha a háború még nyárig sem fejeződik be. Egyedül Anglia esik ki a résztvevők közül, az angolok azonban már 1934-ben sem vettek részt az EB-n, mégis pompásan sikerült. 1938-ban is csak nagy rábeszélésre indultak az angolok a párisi Európa-bajnokságon. Az ő

távolmaradásuk tehát most sem változtatna semmit az EB sportértékén. A tervezett EB-n kívül a németeknek még több nemzetközi viadalon kell résztvenniük, így ismét lesz német-olasz, német területen német-magyar verseny, de megrendezésre kerül a német-svéd- finn viadal is.

A magyar atléta válogatott jövő évi műsorának körvonalai is kibontakoznak már.

Az EB-n és a német-magyar viadalon kívül az idei göteborgi svéd-magyar visszavágója 1942-ben Budapestest lesz. Ezenkívül a magyarok Helsinkiben a finnek és olasz területen Olaszország ellen állnak ki.

Amint látható, az idei több nagy verseny alighogy elmul, külföldön máris a jövő évi előkészületekkel foglalkoznak. Németországban és a németek nélkülözhetetlen más országokban is tehát a sport nem szünetel, hanem még az eddigénél is nagyobb mértékben virágzik és továbbhalad a fejlődés útján, mert a fiatalok életereje kellő irányítás mellett, minden kereszttűtön.

Pohl (Dresdener SC), Dzur (Dresdener SC), Schubert (Dresdener SC) — Burdinski (Schalke 04), Gellesch (Schalke), Eppenhoff (Schalke), Willimowski (Polizei SV, Chemnitz), Kobierski (Polizei SV, Berlin). Tartalék: Schönebeck és Klingler.

Mindkét csapatot a németek országos edzője, Herberger állította össze.

Spartakusok mindenfelől

Olaszország 1942-ben Rómában megrendezi a nemzetközi főiskolai játékokat. Ezek a versenyek a római világlégiállással egyidőben kerülnek megrendezésre.

Ostmark tiszorobabajnokságát Leitner nyerte meg mérsékelt 5151 pontos eredménnyel. Az egyes számokban elért eredményei: 11.2, 51.7, 4:43.2, 15.5, 160, 633, 250, 9.83, 30.84, 38.68.

Telesport

Egyéni tombolaversenyt rendez a Prieteni szombaton este és vasárnap az aradi Macelari pályán. A nagy népszerűségnek örvendő egyéni tombolaversenyen a kisebb tudású versenyzőknek is alkalmuk lesz a nagyszámú versenndíjak közül nyerhetni, mert a kvarternő elérése esetén is értékes tiszteletdíjásban részesülnek. Az érdeklődéssel várt verseny szombaton este 8 órakor veszi kezdetét.

A A Pieteni felkéri összes tagjait, hogy szombaton este 9 órakor a klubhelyiségben tartandó tagértekezleten, a tárgy fontosságára való tekintettel jelenjenek meg.

A Tricolor—Fortuna vasárnapról elmaradt mérkőzését a két egyesület a jövő hét egyik köznapján játssza le.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 2.

Bucuresti: 7 Indulók, hírek, hanglemek. 12.20 Hanglemek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Németnyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 F16-adás. 18 Zenekari hangverseny. 19 Művészeti szemle. 19.15 Hanglemek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó: 23 Német nyelvű adás, hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I: 6.40 Ébresztő, torna, hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.20 Szemere György elbeszélései. 10.45 Rejtelmek az állatok életéből (felolvasás). 12.10 Szórakoztató zene hangfelvételtől. 12.40 Hírek. 13.30: Katonazene. 14.30 Hírek. 15.20 Hanglemek. 16.15 Ruzsin műsor. 16.45 Hírek. 17.15 Szólészeti és borászati időszaki tanácsadó. 17.45 Rádiózenekar. Eivssen Irén és Háromy Imre énekszámaival. 18.15 Október (Wass Albert felolvasása). 19 Hírek. 19.20 Helyszíni közvetítés, mondja Budinszky. 19.50 Ma Bécs muzsikál (közvetítés a német rádió műsorából). 20.20 Drámai költemény. 21.40 Hírek. 22.10 Női vonóségves. 22.45 Sára Elemér cigányzenekara Varcha Imre énekszámaival. 23: Idegen nyelvű hírek. 24 Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

PÉNTEK, OKTÓBER 3.

Bucuresti: 7 Indulók, hírek, hanglemek. 12.20 Hanglemek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Hangverseny. 19.15 Hanglemek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó: 23 Német nyelvű adás, hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I: 6.40 Ébresztő, torna, hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.20 Tulnépés-e Kina? (felolvasás). 10.45 Egy orvos levele leányához (felolvasás). 12.10 Melles Béla zenekara. 12.40 Hírek. 13.30 Iniczky László szalonzenekara. 14.30 Hírek. 15.20 Ritter Irén énekel zongorakísérettel. 15.40 Mit főzzünk? 15.55 Erdélyi János hegedű zongorakísérettel. 16.15 Felolvasás. 16.45 Hírek. 17.15 A Fülöp-szigetéről (felolvasás hanglemekkel). 17.40: Magyar nőták hangleméről. 18.15 Szalonötös. 18.45 Küllügyi nevedóra. 19 Hírek. 19.20 Sportközlemények. 19.25 Puccini: Bobémélet című dalmiivének közvetítése az Operaházból. 21.40: Hírek. 22.10 Mindenből egy keveset (Sthymmel Miklós tánczenekara, a Raikók zenekara. kézzongorás jazz. Manuel Bianco énekel és tárogató számok). 23: Idegen nyelvű hírek. 23.25 Kamarazene hangleméről. 24 Hírek.

Két fronton küzd vasárnap a német labdarúgás

Vasárnap, október 5-én két válogatott labdarúgó csapatot is állít csatasorba a német szövetség. A tulajdonképpeni válogatott csapat Stockholmban a svédek ellen, míg egy a Schalke 04 és a Dresdner SC vázára felépített együttes Helsinkiben a finnek ellen veszi fel a küzdelmet.

A svédek elleni csapatösszeállítás a következő: Klodt (Schalke) — Janes (Wilhelmshafen). Billmann (Nürnberg) — Kunfer (Schweifurt), Rohde (Eimsbüttel) vagy Sold (Tennis-Borussia), Kitzinger (Schweifurt) — Lehner (Blau-Weiss, Berlin), Hahnemann (Admira), Walter (Kaiserlautern), Schön (Dresdner SC), Gärtner (SV Jena). Tartalék: Haas és Füller.

A finnek elleni összeállítás: Jahn (Berliner SV) — Richter (Chemnitz BC), Miller (Dresdener SC) —

= KÖZGAZDASÁG =

Külföldről importált szövött árúk illetéke

A pénzügyminisztérium a fényüzési és forgalmi adónak a külföldről behozott kötöttáru után fizetendő 1941 szeptember 19-i 561605 számú rendeletének kiegészítésül újabb felvilágosító utasításokat küldött a vámhivatalokhoz.

Eszerint a 206—215 vámcikkelyben felsorolt selyemből szövött árúk után fizetendő az aránylagos illeték. Kivételt képeznek a 213, 214 és 215 vámcikkelyben felsorolt árúk.

A 151—162 vámcikkelyben felsorolt gyapjuból szövött árúknál hasonlóképpen le kell róni az aránylagos illetéket. Nem vonatkozik a rendelkezés a 159, 160, 161 és 162 vámcikkelyre.

Az 518—539 vámcikkelyben említett gyapptból szövött árúk, kivéve az 529, 530, 533, 534, 537 és 539. cikkelyeket, szintén aránylagos illeték alá esnek.

LAKBERŐSSZEG FIZETÉSEET IGAZOLÓ NYUGTAK REPÜLŐBÉLYEG ILLETÉKE. A repülőalap pénztára közli, hogy a lakás és üzlethelyiség bérleti összegének átvételét igazoló iratokra a kis alakú kettős repülőbélyegek alkalmazandók. A lerovandó összeg a következő: 100 leitől 10 ezer leig 2 lei, 10 ezer leitől 50 ezer leig 5 lei, 50 ezer leitől 200 ezer leig 10 lei és 200 ezer lein felül 20 lei. Szállodák és fogyasztóhelyek (éttermek, kocsinák, kávéházak, tejesarnokok, bodogák, mulatók stb.) fizetési jegyzékeit 20 leitől 99 leig egy leuval, azonfelül pedig a fenti kulcs szerinti bélyegilletékekkel kell ellátni.

Megkezdik a „Renta unificata” kötvény kibocsátását. A pénzügyminisztérium közli, hogy a négyévfél százalékos kamatozású „Renta unificata” elnevezésű kötvények kiosztását október 15-én kezdik meg a pénzügyigazgatóságok. A kötvények kiadása a beadott kérelmek iktatásának sorrendjében történik. Közli a minisztérium, hogy azokat a kötvényeket, amelyeket az 1941—42 költségvetési év végéig nem váltottak ki, a letéti pénztárnál helyezik el, az ezzel felmerülő költségek pedig a kötvénytulajdonost terhelik.

Ugyanebbe a kategóriába sorozta a pénzügyminisztérium az 540, 541, 542, 586, 587, 590, 592 és 593. cikkelyben említett árúkat.

A rendelet a továbbiakban kimondja, hogy azok után a szövött árúk után, amelyekben felénél több selyemanyag van, ötszázalékos aránylagos illetéket fizetnek, ha ötven százaléknál kevesebb a selyem, az illető anyag illetékét kell leróni. Megállapítja végül a rendelet, hogy az illeték megfelel az országban gyártott selyem, gyapju és gyapott szövött árura kirótt fényüzési és forgalmi adónak, függetlenül a külföldről behozott szövött árú után fizetendő forgalmi adótól. Az importált gyapot, selyem és gyapjukonfekcióárura továbbra is érvényben maradnak a fényüzési és forgalmi adó rendelkezései.

AZ ÁRUZSORA LETÖRÉSE. Bucurestiből jelenti a Rador: Az áruzsora letörésére vonatkozó törvény alapján a bucarestii bíróságok tizenkilenc keskedőt bírságotlalt meg, összesen 533.000 leiel. A fogházbüntetések tartama összesen tizenkét évet, a munkatáborba való utalások pedig öt évet és nyolc hónapot tesznek ki.

Huszonöt dekagram a kenyéradag Magyarországon. A magyar kormány nyilvánosságra hozta a budapesti és környékbeli lakosság számára engedélyezett naponkinti kenyéradagmennyiségét. A rendelet szerint az első csoportba tartozó testi munkások havonta dekagramot, a könnyebb fizikai munkát végző személyek negyven dekagramot, mindenki más pedig napi huszonöt dekagramot kap. (Argus)

Szőlőtermelők figyelmébe! Bucurestiből jelenti a Rador: A pénzügyminisztérium, figyelembe véve a szőlőtermelők által a szőlők után fizetett különleges adó csökkentésére vonatkozó indokokat, elhatározta, hogy ezt az adót a szőlőkben történt kárnak megfelelően csökkenti.

A VÖRÖS POKOL

Ujor Beorovic Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HÍRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICs KRIMOV

42

— A gyalázatosak nem akarnak most eleget dolgozni, — dühöngött — mert úgy gondolják, ha kevés gabonát természetnek, akkor majd a kommunista tavarisoknak a városokban nem lesz mit enni. Csalódnak azonban a gazember muzsikok, mert ha a városokban kevés lesz az élelem, akkor semmi gabonát nem hagyunk a falvakban. Dögöljenek meg a parasztok éhen, vagy pedig süssek maguknak fakéregből kenyeret. Biztosítalak, tavaris, hogy lesz rá gondom, hogy jövőre többet termeljenek. Ha kell, fegyveres vörös katonát állítok a mezőn minden paraszt mellé és lepuffantatom azt, aki nem dolgozik úgy, ahogy kell.

Persze, nem mondtam neki ellent, sőt magam is szidtam a sajnálatra méltó muzsikokat, akiknek sorsán pedig inkább könnyezni szerettem volna.

A számtartó azután szidta Avakum kolostori sztarecet.

— Ezek a barátok, — csikorgatta a fogát — napközben földmivesgnyában járnak, de éjszakánként bizonyosan felveszik a kámzsát. Biztos, hogy az éjszaka óráiban inkább gyűlnek össze. A sztarec eleinte vasárnap és a nagy ünnepeken a tilalom ellenére istentiszteleteket akart nagy titokban tartani. Azonban vörösörökkel elzavartuk a falusiakat, amikor a kolostor felé közelítették és munkára kergettük őket. Azért olykor mégis tuljárnak rajtunk. Vannak ugyanis napok, amikor a parasztok olyan álmok a mezőn, hogy a szerszám majdnem kihull a kezükből. Biztos, hogy előtte való éjjel a kolostorban voltak misén. Hej, ha egyszer rajtakapjuk őket! Lesz akkor dolga a mogaikának! Akit én egyszer megkorbácsolok, annak elmegy a kedve a misehallgatóból.

Örültem, amikor megérkeztünk a kerületi székvarosba és megszabadultam a számtartótól, akinek a locsogásait nem kellett tovább hallgatnom. Közöltem vele, hogy az autóval a legközelebbi kolostorba

vitetem magamat és onnan visszaküldöm.

— Rendben van, tavaris, — reáerte — másfél óra alatt ott vagy, nekem pedig amugyis vagy négy óra hosszúig van itt dolgom. Nezz a kormére alaposan az ottani klastrombeli sztareosztának is.

— Légy nyugodt, tavaris, — biztattam — lelkiismeretesen megteszem a kötelességemet.

Harmincöt-negyven kolostorban fordultam meg, amíg végre Moszkvaba érkeztem. Alig néhány kolostor volt olyan, ahol nem beszélhettem őszintén. Ezekben nem volt öreg sztarec és a felügyeletet fiatal barátok ragadták a kezükbe. Ezek már csak azért is hamar átvedlettek vörös kommunisták, mert asszonyokat hoztak maguknak a kolostori celákba és a kommunista eszmék szerinti házasságot éltek. Ezekben a kolostorokban azonban rettenthetetlen szigorral végeztem az ősszeirást. Kihallgattam egyenkint a volt szerzeteseket és találtam mindig egyet-kettőt, aki elárulta, hogy az új sztarec valamit eldugott, vagy már el is adott. Az ilyen bűnös ifjú sztareceket aztán írásban feljelentettem. Azt gondoltam magamban, ha az illetők kommunisták akarnak lenni, hát akkor bűnhődjenek is a kommunista igazságszolgáltatás szerint.

Az apácakolostorokban rendszerint nagy sopánkodást, siránkozást vittek véghez az egykori apácák. Panaszkodtak a kommunista biztosok durvaságai és mocskos beszédei ellen. Türelmesen viselték sorukat és munkaközben végezték el megszokott imáikat. Az apácakolostorokban ugyanis mindenütt varrodákat rendeztek be, amelyekben a vörös hadsereg számára fehérneműket kellett gyártani. A fehérnemű átvételére időnkint kommunista biztosok jöttek, akik ocsányi szavakkal keveslették a munkát és trágár kifejezésekkel illették az apácákat.

— Nyugodjatok bele kemény sorsotokba, kedves nővérek, — csitítottam a siránkozókat — a proféta szerint nem az lesz piszkos, akinek ruháját sárral dobják meg, hanem az, aki hajigálás céljából a sarat a kezébe veszi és nem annak a lelke szennyeződik be, akinek halgatnia kell a förtelmes szavakat, hanem azé, aki azokat a kifejezéseket a szájából okádja.

Moszkvában minden aggodalom nélkül elmentem a lakáshivatalba, felmutattam igazolványomat, elmondtam foglalkozásomat és hozzátettem, hogy a Moszkva környékén, valamint a Keletre és Nyugatra eső kolostorokat vizsgálom felül, időnkint pedig vizsgálom a városba, hogy jelentéseimet és kimutatásaimat elkészítem. Apért tehát szükségeses,

Hány mezőgazdasági gép érkezett Németországból. A földművelésügyi minisztérium kimutatása szerint a Németországban rendelt ezzer traktorból kilenc százötvenegy, a négyezer vetőgépből háromezerszáz hatvanöt, a harmincezer nyolcszázötvenkilenc állatvontású ekéből huszonkilencezerkéttszázötvenkettő az ötezer boronából háromezernyolcszázhusz, a hét százhatvan aratógépből háromszázhatvan, a hatvan szalmaprésből és az ezer traktorekéből valamennyi meg érkezett.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmi devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195 svájci frank 43.81—45.54. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—60 szóvá: korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.16—3.28, olasz lira 9.50—9.50, léva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.90—786.29, egyiptomi font 776.34—806.93, palesztinai font 759.81—789.74.

Határidő napló

OKTÓBER 3:

Disznóőrte, ló- és marhaször készletek birtalóid eddig a napig tartoznak jelentést tenni készletükről a közellátási államtitkárságnak.

OKTÓBER 10:

Kertészek forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ócskavas készletek havonta eddig a napig bejelentendők.

OKTÓBER 11:

Alkalmazottal dolgoztató másolóirodák a nemzetgazdasági minisztérium július 11-én kiadott 40671. számú rendelete alapján kötelesek cégüket bejegyeztetni.

OKTÓBER 12:

50 és 100 leies érmék forgalmi értéke lejár.

OKTÓBER 15:

Juh- és báránybőrök zárolásának feloldása. Régi utlevél bélyegek érvénye lejár. Zárolt gyapjukészletek beszolgáltatásának határideje.

A behajtási pénzügyigazgatóságok megkezdik a négy és félszázalékos kamatozású „Renta unificata 1941” elnevezésű kötvények szétosztását.

hogy Moszkvában állandó lakásom legyen.

Nem kellett sokat magyarázkodnom. Öt percen belül már a kezembem volt a lakásutalvány.

— Tverszkája-ut 112 szám, harmadik emelet, 22 ajtó, — állott a cédulán.

A Tverszkája a legelőkelőbb moszkvai utvonál. Bojárrok, bankárok, gyárosok, magasrangú katonatisztek, állami hivatalnokok laktak ott valamikor. A bolsevisták azonban kizavarták őket lakásaikból és csupa hétpróbás kommunistát ültettek azokba.

A 112-es számú épület azelőtt szálloda volt. A szovjet moszkvai hatalmasai úgy intézkedtek, hogy a szobákban állami szolgálatban álló nőtlen kommunisták lakjanak. A társalgót, olvasót és a biliárdtermet vékony falak segítségével szintén kis szobákká alakították át. Csak a földszinti étterem maradt meg. Ott étkeztek a ház lakói, akikre férfiak főztek, mosztak és takarítottak.

Máson már járn kezdtem Moszkvát és kerestem Anna Grigorovna Zinovjevét. Végigjártam a Katjuska által meadott cimeket. Amde Anna Grigorovna rokonai közül egyet sem találtam. Elszédültek a városból. Isten tudja, hová lettek? Othagyták mind családi fészkeiket, mint az erdő madarai, ha közelükben lövés dörren. Ki tudja, vajon életben vannak-e még mind?

Merre keressem, hol kutassak utána? Esembe jutott a régi orosz közmondás:

— Könnyebben találod meg a szénakazalban a kaszáló muzsik evv vereitékceppjét, mint Moszkvában elveszett testvéredet.

Nekem pedig Anna Grigorovna Zinovjev több mint testvérem. Sokkal több. Feltettem magamban, hogy meg kell találnom.

Biztosra vettem, hogy Anna Grigorovna, amikor látta, hogy rokonait nem találja Moszkvában, nem ment más városba, hanem valami uton-módon megkezdte azt a munkát, amelyet Katjusza rábizott. Tehát a báró fiatal leányát a régi rend hivei között kell keresnem.

Elmentem a moszkvai csekahivatalba. Felmutattam igazolványomat és közöltem azt a szándékomat, hogy az egykori gazdag burzsujoknál elrejtett vagyonok után kutatok, mert felfedésem szerint nem sikerült mindent elvenni tőlük. Biztosra vehető, hogy sok ékszer és pénzt eldugdostak. Örömmel fogadták tervemet és kéréssemre azonnal intézkedtek, hogy kirják számomra azoknak a lakóimeit, akik számba jöhetnek.

(Folytatjuk.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelige és „Cím a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-társaság, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Coliccia trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetői irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Bejárónő tisztá, megbízható délután 3½ óráig felvétetik. Timisoara III. Str. Co-roana de Otel 14. (2374)

Fűszer és csemegekereskedősegéd aki bodogában is jártas, azonnal belépésre felvétetik. Ugyanott egy kiszolgáló kisasszony is felvétetik. „Szabó” Timisoara IV. Str. Bratianu 45. (2378)

Ügyes vasaló angol női szabósághoz azonnal felvétetik. Simoncsics, Arad. Str. Deseanu 10. (2786)

Szücsmunkások.

varrólányok és egy szabász felvétetik. Engelhardt szücs, Arad Strada Eminescu 1

Állást keres

Jól főző bejárónő október 1-re állás: keres. Cím a timisoarai kiadóban. 5470)

Varrónő házakhoz ajánlkozik. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek leadni. (2370)

Gép és gyorsíró szaktanfolyamot végzett fiatal leány, bármilyen íródi alkalmazást keres. Ajánlatokat „Kezdő” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (2350)

Házvezetőnőnek, vagy anyahelyettesnek menne középkorú özvegy urinő, vidékre is. Cím a timisoarai kiadóban. (2373)

Ok t a t á s

Ritmikus tornát felnőtteknek és gyermekeknek házaknál is tanítok. Cím: Timisoara III., Str. 1 Decembrie 42/a. sz. (2363)

L a k á s

Kérek 1 szoba-konyhás lakást, lehet csak egy szoba is. Házbér 400-450 leu. Olteanu Mihai, Timisoara. Parchetul Tribunalului Timis-Torontal. (6021)

Egy kisebb üres szobát keres egy magános urinő, „Német” jellegére Rudolf Mossehoz, Arad, Str. Eminescu 8. kérem az ajánlatokat. (3774)

3 szobás lakás, csukott veranda, konyha és kamara azonnal kiadó. Arad, Gradiste, Str. Paguba. Érdeklődni Gammer, Str. Tudor Vladimirescu 10. (3770)

Butorozott szoba azonnal kiadó. Cím: Rudolf Mosse-nál. Arad, Eminescu 8. (3758) Egy pikoló és egy hetes azonnal felvétetik. Városi Étterem, Arad, volt Kánya. (3787)

Szépen butorozott különbejáratu utcai szoba uriember részére azonnalra kiadó. Timisoara IV., Strada Fröbl 47. sz. II. emelet, ajtó 1. (2375)

HAZAK FÖLDEK SZÖLÖK MALMOK TELKEK

ELADÁSI VÉTELE CSERÉJE

minden árfokozatban
HATSCHKE ÜGYNÖKSÉG
Arad Bul. Carol 17. (vált 46)
Telefon 16-95

Jegyvezzen

Visszacsatolási kölcsönt!

Különbejáratu diszkrét butorozott szobát fürdőszobával, vagy garsoniert keresek nem zónában. Ajánlatok a timisoara kiadóba „Pontos fizető” jellegére kérek. (2379)

Adás-vétel

Varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálósobák, ebédlők, matracok, ottománok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3115)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálósobát, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Rádió, 5 lámpás, eladó. Timisoara, Calea Torontalului 16. szám. (2356)

Átengedett területen Magyarországon ház és földbirtok eladó vagy elcserélendő itteni ingatlanokkal 2 milliótól 11 millióig. „Dacia Felix” Agentura gen. de comerț Timisoara I. Piata Libertatii Nr. 7, casino militara. (2377)

Vesszünk literes üvegeket 10 leierért Flora likörgyár Arad

Varrógépet megvételre keresek. Varga, Str. Eminescu 15. Arad. (3782)

Vennék 3x4 m. sárga ponyvát, kézalatt, jó minőségűt. Cím: Arad, Str. Numa Pompiliu 34. Libus szabónál. (2785)

Eladók különböző szakkönyvek, Révai-lexikonok és különböző magyar, német könyvek, fürdőkád, káposztáshordó. Timisoara IV., Str. Iancu Vacarescu 31, ajtó 8. (2372)

Vaskályhát megvételre keresek. Timisoara II., Str. Balas 18. Balra, első ajtó. (5471)

Sirkövek nagy választékban és legolcsóbban Tunnor köipari vállalatnál. Timisoara III. Calea Sagului 3. Telefon: 32-15. szám.

Üzletházat bérbe, vagy megvételre keresek, jobb vidéken. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3779)

Angora-gyapjút

veszek állandóan a legmagasabb napi áron

Angar, Periam

Angora-gyapjufonóda

Modern gyermekkocsi, lehetőleg fehér színben, jó állapotban, megvételre keresetlik. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek. (5058)

Tűzfatelep felszereléssel II. ker. központjában sürgősen eladó. Cím: Timisoara II. J. Vulcan 17. (2369)

Központban magánházat vagy bérházat 1 milliótól 3 millióig, megvételre keresek. Cimeket Arad, Strada Episcopiei 29. Ajtó 2. (3766)

Jóforgalmu trafik megvételre keresetlik. Cimeket „Trafik” jellegére a timisoarai kiadóba. (2344)

Elegáns ebédlők, uriszobák, hálók, íróasztalok irat és könyvszekrények Underwood-irógép, irógép és rádióasztalok, modern ebédlő és játékasztalok, szekrények, csillárok, szőnyegek, képek, vitrin tárgyak stb. eladók. Gábornénál, Timisoara III. T. Cipariu 5 Maria közelében. (2369)

Házat veszek 500.000 leig, esetleg házrész. Leveleket „Sürgős házvétel” címre a timisoarai kiadóba. (3776)

Egy modern, központhoz közeliekvő, lehetőleg újabb építkezési 4-5 szobás, kertes

magánvilla, vagy uri magánház

megvételre kerestetik nem zónában. Ajánlatokat szívességből közvetíti: Kovács Ernő Iim soara, Str. Bratianu 34. Telefon 43-57

Különféle

Nyugdíjas urat, vagy házaspárt teljes ellátással gondozásba vállal, kertes fürdőszobás magánházba uricsalád. Micallaca-nou, Str. Miron 18. (3776)

Poloskairást garanciával vállalko, Tályai, Timisoara, Bul. Eroilor dela Tisa 95. Ajtó 2. Telefon 25-56. (2346)

Birkákat őszi legeltetésre és telelésre vállalko. Cím: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3780)

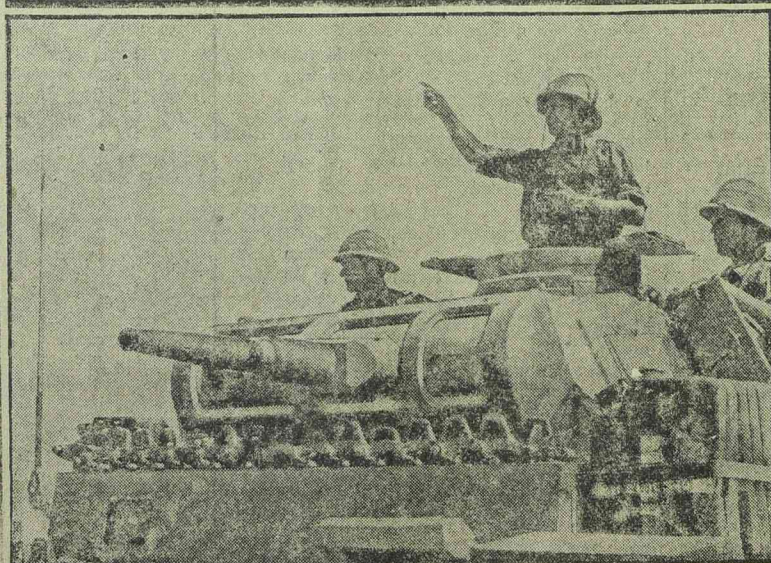
Elvesztett szombat esté egy piros színű irattárca. Fekete György névre szóló iratokkal. Beccsület megalálót kérem, adja le jutalom ellenében Rudolf Mosse-hoz Arad. Str. Eminescu 8. szám. (3784)

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6-os villamos megállójánál :::

Német légharóító tank előnyomulása az afrikai harctéren.

Nyomatott a Tipografia „Timisoara” körforgógépén, Timisoara.